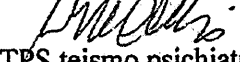

**VALSTYBINĖ TEISMO PSICHIATRIJOS TARNYBA
PRIE SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJOS**

Biudžetinė įstaiga, A.Kojelavičiaus g. 121, LT-11106 Vilnius, tel. (8 5) 267 7200,
faks. (8 5) 267 7210, e. p. info@vtpt.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 191671615

TVIRTINU
Respublikinio TPS teismo psichiatrė
ekspertė, laikinai vykdanči direktoriaus
funkcijas

Vaiva Martinkienė
2021 m. rugsėjo 30 d.

**DĖL VALSTYBINĖS TEISMO PSICHIATRIJOS TARNYBOS PRIE SVEIKATOS APSAUGOS
MINISTERIJOS KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMO TEISMO
PSICHIATRIJOS, TEISMO PSICHOLOGIJOS EKSPERTIZIŲ, ATLIEKAMŲ CIVILINIAME
PROCESE SRITYJE APRAŠYMO**

2021-09-30 Nr. IS- *266*
Vilnius

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsniu, Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 ir siekdami nustatyti Valstybinės teismo psichiatrijos tarnybos prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – VTPT), kurios steigėja (dalininkas) yra Sveikatos apsaugos ministerija, veiklos sritis, kuriose galimai egzistuoja įstaigų veiklą veikiantys išoriniai ir (ar) vidiniai ir (ar) individualūs rizikos veiksniai, galintys sudaryti galimybes atsirasti korupcijai, įstaigoje buvo atliktas korupcijos tikimybės (toliau – KT) nustatymas teismo psichiatrijos, teismo psichologijos ekspertizių atlikimo civiliniame procese srityje.

Analizuojant veiklą vertinti teismo psichiatrijos, teismo psichologijos ekspertizių, atliekamų civiliniame procese sritį. Sritis parinkta vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos 2021-07-21 raštu Nr. (1.1.2160E) 10-4189 „Dėl korupcijos tikimybės nustatymo“, pasirinkus šią sritį kaip galimai labiausiai iš VTPT veiklos sričių priskirtinų veiklos sritims pagal Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalį, dėl pareikštų skundų, kuriuose reiškiamas pareiškėjų nepasitenkinimas teismo psichiatrijos, teismo psichologijos ekspertizių išvadomis.

Vadovaudamasis Valstybinės teismo psichiatrijos tarnybos prie Sveikatos apsaugos ministerijos direktoriaus 2021 m. rugsėjo 1 įsakymu Nr. 12P-35, KT vertino atsakingas asmuo už korupcijos

prevencijos priežiūrą ir kontrolę: direktoriaus pavaduotojas personalui ir administracinei veiklai Vitalijus Šaškovas, kontaktiniai duomenys: el. p.: vitalijus.saskovas@vtpt.lt, tel.: 8 5 2677214. Vitalijus Šaškovas teismo psichiatrijos, teismo psichologijos ekspertizių atlikimo srityje nedalyvauja. Atsakingu už korupcijos prevenciją paskirtas 2009 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. 12P-35 „Dėl skyrimo atsakingu už korupcijos prevencijos kontrolės vykdymą VTPT“.

Analizuotas laikotarpis 2020-01-01 – 2021-06-30, pateikiant statistinius duomenis ir vertinant situaciją pagal 2021-06-30 dienai galiojusius teisės aktus, aktualius įsakymus, nuostatas ir pavedimus.

Ši veikla vertinta vadovaujantis Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo klausimynu, patvirtintu Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170, kurio pagalba nustatyta, kad VTPT teismo psichiatrijos teismo psichologijos ekspertizių, atliekamų, civiliniame procese sritis priskirtina prie sričių, kuriose formaliai egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė. Pastebime, vien tai, kad veiklos sritis, pagal vertinimo kriterijus formaliai ir priskirtina prie sričių kuriose egzistuoja didelė korupcijos tikimybė, dar nereiškia, kad yra nustatyta, kad rizika yra reali ir ji yra nevaldoma.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas teismo psichiatrijos, teismo psichologijos ekspertizių, atliekamų civiliniame procese, srityje atliktas, analizuojant atliktų 2020 m. teismo psichiatrijos, teismo psichologijos ekspertizių rezultatus, 2020 m. ir 2021 m. I-ame pusmetyje pagal kompetenciją gautus fizinių ir juridinių asmenų pareiškimus, prašymus, skundus, atsakingų už tam tikras sritis darbuotojų paaiškinimus, VTPT atsakymus į pareiškėjų pateiktus VTPT pareiškimus, prašymus, skundus, taip pat reglamentuojančius šią sritį teisės aktus.

Atliekant korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą teismo psichiatrijos, teismo psichologijos ekspertizių, atliekamų civiliniame procese, srityje, VTPT buvo analizuojami priimti teisės aktai, atlikti veiksmai, atliktų pakartotinių teismo psichiatrijos, teismo psichologijos ekspertizių analizė, kurios metu buvo nustatoma ar pirminės ekspertizės išvados atitiko pakartotinių ekspertizių išvadas, taip pat išvadų neatitikimo priežastys, VTPT per 2020 metus atliktų teismo psichiatrijos, teismo psichologijos ekspertizės aktų analizė, kurios metu pagal galimybes išaiškinti teismo ekspertizių darymo nuostatų, taip pat kitų teisės aktų pažeidimai (teismo ekspertizių aktų surašymo reikalavimų pažeidimai ir kt.).

Taip pat buvo vertinta:

- ar yra laikomasi įstatymų, kitų teisės aktų, turinčių įtakos VTPT veiklai, ar priimti visi teisės aktai būtini įstatymams įgyvendinti;
- ar teisės aktuose nustatyta sprendimų priėmimo, veiksmų atlikimo tvarka yra skaidri, ar juose įtvirtinti sprendimų priėmimo principai, aiškūs kriterijai, sprendimų priėmimo terminai, subjektai ir pan.;
- ar yra įtvirtinti VTPT vidaus kontrolės sistemos funkcionavimo pagrindai.

VTPT veiklos sričių atitiktis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje nustatytiems kriterijams nustatymas

VTPT įvertino šiuos kriterijus:

1. Padaryta korupcinio pobūdžio nusikalstama veika.

Per analizuojamąjį laikotarpį VTPT nebuvo užfiksuoti Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje nurodytų korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų atvejai ir(ar) pradėtas tyrimas baudžiamojo proceso tvarka dėl korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų. Taip pat VTPT nebuvo užfiksuota kitų tapataus pobūdžio, tačiau mažiau pavojingų teisės pažeidimų, už kuriuos numatyta administracinė, tarnybinė (drausminė) ar kitokia teisinė atsakomybė, atvejų. Dėl VTPT darbuotojų veiklos nebuvo ir nėra atliekamas tyrimas Vyriausioje tarnybinės etikos komisijoje dėl viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje pažeidimo.

Įvertinti ar teismo ekspertai(-ai) pateikė klaidingą ar melagingą išvadą praktiškai galima tik atlikus pakartotinę ekspertizę, nes, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teismo ekspertizės įstatymo 16 straipsnio 2 dalimi, kištis į teismo ekspertų darbą, jiems atliekant ekspertizę, draudžiama. Be to teisėjui ar teismui nepaskyrus pakartotinės teismo ekspertizės t. y., įvertinus teismo ekspertizės aktą kaip pagrįstą ir priėmus procesinį sprendimą, vėliau vertinti savo iniciatyva šį ekspertizės aktą VTPT nėra prasmės.

Svarbiausi teismo psichiatrijos ekspertizės uždaviniai civiliniame procese:

1. įvertinti asmenų, dėl kurių veiksnio sprendžiama, psichikos būklę, taip pat ieškovo arba atsakovo psichikos būklę, gebėjimą suprasti savo veiksmų reikšmę bei juos valdyti, sudarant sandorius;
2. atsakyti į kitus klausimus, kai reikia psichiatrijos ir teismo psichiatrijos žinių.

Svarbiausi teismo psichologijos ekspertizės uždaviniai civiliniame procese:

1. nustatyti civilinio proceso dalyvių (ieškovų, atsakovų, liudytojų) gebėjimą teisingai suvokti aplinkybes, turinčias reikšmės bylai, ir duoti apie tai paaiškinimus;
2. įvertinti vaikui būdingus individualius psichologinius ypatumus, jo emocinę būseną byloje nagrinėjamu laikotarpiu, jo santykį su kiekvienu iš tėvų, prisirišimo prie jų aspektus bei jų tarpusavio santykių ypatumus (vaiko gyvenamosios vietos nustatymo, tėvų valdžios apribojimo, įvaikinimo byloje);
3. nustatyti vaiko gebėjimą išreikšti savo nuomonę (vaiko gyvenamosios vietos nustatymo ir įvaikinimo byloje);
4. nustatyti emocinės būklės bei individualių psichologinių ypatybių įtaką asmens gebėjimui aiškiai suvokti savo veiksmų reikšmę bei juos kontroliuoti (sudarant sandorius).

Per 2020 m. VTPT teismo ekspertai atliko viso 2030 teismo psichiatrijos, teismo psichologijos ekspertizių, iš jų 1045 civilinėse bylose (51,5 proc.) Teismai civilinėse bylose skyrė 12 pakartotinių teismo psichiatrijos, teismo psichologijos ekspertizių. 5 pakartotinių ekspertizių išvados skyrėsi nuo pirminės teismo ekspertizės išvados. Pagal VTPT Respublikinio teismo psichiatrijos skyriaus specialistų, pagrįsd atliekančių pakartotines teismo psichiatrijos ekspertizes, paaiškinimus, pakartotinių ekspertizių metu buvo išaiškintos pirminių ir pakartotinių ekspertizių išvadų neatitikimo priežastys: pirminių ekspertizių išvados skyrėsi nuo pakartotinių dėl to, kad pakartotinei ekspertizei buvo pateikta papildoma ekspertizei reikiama medžiaga, duomenys; pirminės ir pakartotinės ekspertinės išvados skyrėsi taip pat dėl sudėtingų bylos aplinkybių, besikeičiančių psichikos būsenų skirtingu laikotarpiu, skirtingo vertinimo.

Per 2021 m. 1-ą pusmetį VTPT teismo ekspertai atliko viso 1092 teismo psichiatrijos teismo psichologijos ekspertizes iš jų 531 civilinėse bylose (48,6 proc.). Detalesnė šių ekspertizių analizė nebuvo atliekama.

Įtarimų dėl ekspertų piktnaudžiavimo tarnybine padėtimi, atliekant teismo ekspertizes, nustatyta nebuvo.

Atlikus 2020 m. padalinių teismo psichiatrijų, teismo psichologų ekspertizės aktų patikrinimą ir analizę, tarnybos padalinių teismo ekspertizės aktuose nustatyta kai kurių teismo ekspertizės aktų įforminimo reikalavimų pažeidimų (ekspertizės akto struktūros reikalavimų nesilaikymas, kartais vartojamos netinkamos sąvokos, ne visur paaiškinami medicinos terminai, ne visuomet aktuose nurodomi medicininių duomenų gavimo šaltiniai ir pan.). Apie nustatytus trūkumus Respublikinio TPS teismo psichiatrijos ekspertė, laikinai vykdanči VTPT direktoriaus funkcijas V. Martinkienė, atlikusi ekspertizės aktų patikrinimą ir analizę, informavo teismo ekspertus 2021-03-26 d. vykusiame metiniame ataskaitiniame susirinkime.

Už ekspertizės darymo nuostatų pažeidimą ir nesąžiningą eksperto pareigų vykdymą, už kuriuos netaikoma baudžiamoji ar administracinė atsakomybė, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos darbo kodekso 58 str. darbdavys gali nutraukti darbo sutartį darbdavio iniciatyva dėl darbuotojo kaltės. Be to, vadovaujantis Teismo ekspertizės įstatymo 6 straipsnio 9 dalies 1 punktu, 13 dalies 2 punktu teismo

eksperto kvalifikacijos pažymėjimo galiojimo terminas gali būti nepratęsiamas ar kvalifikacijos pažymėjimas gali būti pripažintas negaliojančiu, kai kvalifikacinė komisija nustato, kad teismo eksperto atliekamos ekspertizės yra netinkamos kokybės. Per analizuojamąjį laikotarpį VTPT kvalifikacinė komisija tokių klausimų nenagrinėjo. Per analizuojamąjį laikotarpį VTPT nebuvo nagrinėjami klausimai dėl teismo ekspertų darbo sutarties nutraukimo darbdavio iniciatyva dėl darbuotojo kaltės. Vadovaujantis Teismo ekspertizės įstatymo 16 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Teismo ekspertų veiklos koordinavimo taryba nagrinėja pareiškėjų skundus dėl teismo ekspertų galimų Teismo ekspertų profesinės etikos kodekso pažeidimų. Per analizuojamąjį laikotarpį Teismo ekspertų koordinavimo taryba nenagrinėjo skundų dėl VTPT teismo ekspertų etikos kodekso pažeidimų.

Per analizuojamąjį laikotarpį VTPT buvo gauti 38 skundai, pareiškimai ar prašymai. Iš jų 10 dėl nagrinėtų civilinių bylų: 5 iš jų – dėl atliktos teismo psichiatrijos ekspertizės išvadų pagrįstumo; 5 – dėl informacijos susijusios su teismo ekspertizės atlikimu pateikimo, taip pat prašymai atlikti kai kuriuos veiksmus. Pareiškėjams pareiškusiems nepasitikėjimą teismo ekspertizės akto išvadamis išaiškinta, kad Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 218 straipsnyje numatyta, kad eksperto išvadą vertina teismas. Ekspertinė išvada teismui neprivaloma ir vertinama pagal vidinį teisėjo įsitikinimą, pagrįstą visapusišku, išsamiu ir objektyviu byloje esančių įrodymų ištyrimu. Minėto kodekso 219 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad jeigu teismui kyla abejonų dėl eksperto išvados pagrįstumo, teismas gali paskirti pakartotinę ekspertizę ir pavesti ją daryti kitam ekspertui ar ekspertams. Nesutikdamas su teismo ekspertizės išvada proceso šalys taip pat gali pateikti teismui prašymą dėl pakartotinės ekspertizės skyrimo.

Nors įvertinę teismo ekspertų išvadas kai kuriais atvejais teismai ir skyrė pakartotines teismo psichiatrijos ekspertizes, tačiau nebuvo atvejų, kai buvo konstatuota, kad išvada yra melaginga ar yra pagrindas manyti, kad ekspertinės išvados nepagrįstumas sietinas su korupcijos apraiškomis.

2. Pagrindinės funkcijos yra kontrolės ar priežiūros funkcijos.

VTPT nevykdo veiklos, skirtos prižiūrėti, kaip jiems nepavaldūs fiziniai ir (ar) juridiniai asmenys laikosi teisės aktų reikalavimų teismo psichiatrijos, teismo psichologijos ekspertizė atlikimo srityje.

VTPT praktiškai nevykdo VTPT teismo ekspertų ekspertizė atlikimo kontrolės funkcijų. Lietuvos Respublikos teismo ekspertizės įstatymo 13 straipsnyje numatyta, kad atlikdami teismo ekspertizę, ekspertai yra nepriklausomi, savo išvadas jie teikia remdamiesi tik specialiomis žiniomis ir atliktų tyrimų rezultatais. Valstybinės valdžios, valdymo ir teisėsaugos institucijoms, Seimo nariams ir kitiems pareigūnams, politinėms partijoms, politinėms ir visuomeninėms organizacijoms ir kitiems asmenims kištis į teismo eksperto darbą draudžiama. Nagrinėjant pareiškėjų skundus, prašymus dėl atliktų teismo ekspertizė aktų įvertinimo, VTPT išaiškina pareiškėjams šių ekspertizė išvadų įvertinimo tvarką, pareiškėjų teises pateikti teismui nepasitikėjimo ekspertizės išvada motyvus, jų teisę prašyti skirti kitą ekspertizę.

3. Atskirų valstybės tarnautojų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė nėra išsamiai reglamentuoti.

2021 m. birželio 30 d. VTPT dirbo 21 teismo psichiatras ekspertas ir 14 teismo psichologų ekspertų, turinčių atitinkamą teismo eksperto kvalifikaciją ir įrašytų į Lietuvos teismo ekspertų sąrašą. Jų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė reglamentuota BPK, CPK, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso, Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo, Lietuvos Respublikos teismo ekspertizės įstatymo, „Teismo psichiatrijos ekspertizės organizavimo ir atlikimo tvarkos aprašo“, patvirtinto 2013 m. birželio 12 d. Sveikatos apsaugos ministro įsakymu Nr. V-616, „Teismo psichiatrijos, teismo psichologijos ekspertizė darymo Valstybinėje teismo psichiatrijos tarnyboje prie Sveikatos apsaugos ministerijos nuostatų“, patvirtintų 2003 m. rugpjūčio 18 d. Sveikatos apsaugos ministro įsakymu Nr. V-499 (2016 m. vasario 17 d. įsakymo Nr. V-285 redakcija)

nuostatose, teismo psichiatrijos skyriaus viršininko, teismo psichiatro eksperto, teismo psichologo eksperto pareigybių aprašymuose bei kituose VTPT vidaus teisės aktuose.

VTPT direktoriaus įsakymais patvirtinti VTPT ekspertinių padalinių darbo reglamentas, pareigybių aprašymai, taisyklės, planai, metodinės rekomendacijos yra paskelbti VTPT internetiniame puslapyje adresu – www.vtpt.lt. Analizuojamuoju laikotarpiu, duomenų, jog VTPT darbuotojai dėl jų funkcijų, uždavinių, darbo ir sprendimo priėmimo tvarkos detalaus reglamentavimo nebuvimo būtų netinkamai atlikę jų pareigybių aprašymuose nustatytas darbo funkcijas, uždavinius bei atskirais įsakymais pavestas konkrečias užduotis, nenustatyta.

4. Veikla yra susijusi su leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teismo ekspertizės įstatymo 4 str. 1 d. teismo ekspertizės gali atlikti tik teismo ekspertai, įrašyti į Lietuvos Respublikos teismo ekspertų sąrašą, išskyrus šiame straipsnyje numatytas išimtis. Įstatymo 6 str. numato, kad asmuo, siekiantis tapti teismo ekspertu, privalo:

1) turėti aukštąjį išsilavinimą, tinkantį pasirinktai teismo ekspertizės rūšiai, kurių sąrašą tvirtina Teismo ekspertų veiklos koordinavimo taryba;

2) išlaikyti teismo eksperto kvalifikacijos ir teismo ekspertizės metodologijos egzaminą, kurio programą tvirtina teismo ekspertizės įstaigos vadovas;

3) išlaikyti teisinių žinių egzaminą pagal teisingumo ministro tvirtinamą teisinių žinių programą asmenims, siekiantiems tapti teismo ekspertais;

4) pasirengti įgyti teismo eksperto kvalifikaciją, jeigu teismo ekspertizės įstaigoje yra nustatytas toks reikalavimas;

5) būti nepriekaištingos reputacijos.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teismo ekspertizės įstatymo 8 str., Teismo eksperto kvalifikacijos suteikimo ir teismo eksperto kvalifikacijos pažymėjimo išdavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2012-11-30 įsakymu Nr. 1R-69 (Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2020 m. lapkričio 30 d. įsakymo Nr. 1R-216 redakcija), VTPT 2007-10-15 d. įsakymu Nr.12P-16 (VTPT direktoriaus 2020 m. rugsėjo 28 d. įsakymo Nr. 12P-46 redakcija) patvirtintais „Teismo psichiatro eksperto, teismo psichologo eksperto kvalifikacijos suteikimo ir teismo psichiatro eksperto, teismo psichologo eksperto kvalifikacijos pažymėjimo išdavimo tvarkos VTPT nuostatais“, VTPT direktoriaus įsakymu sudaroma kvalifikacinė komisija suteikia, pripažįsta teismo psichiatro eksperto ir teismo psichologo eksperto kvalifikaciją, sprendžia kvalifikacijos galiojimo termino pratęsimo klausimą, sustabdo kvalifikacijos pažymėjimo galiojimą, ar panaikina jo galiojimo sustabdymą, pripažįsta kvalifikacijos pažymėjimą negaliojančiu. Asmuo įgijęs teismo psichiatro eksperto ar teismo psichologo eksperto kvalifikaciją, atlikęs šiame įstatyme numatytas procedūras, įrašomas į Lietuvos Respublikos teismo ekspertų sąrašą ir įgyja teisę atlikti atitinkamos rūšies teismo ekspertizę. Minėtų teisės aktų nuostatos reglamentuoja dokumentų pateikimo teismo psichiatro eksperto, teismo psichologo eksperto kvalifikacijai įgyti ar pripažinti, VTPT kvalifikacinės komisijos darbo organizavimo, teismo psichiatro eksperto, teismo psichologo eksperto kvalifikacijos suteikimo ir pripažinimo, teismo eksperto kvalifikacijos pažymėjimo išdavimo tvarką VTPT ir kt.. VTPT direktoriaus įsakymu paskirtos kvalifikacinės komisijos personalinė sudėtis priklauso nuo asmeniui suteikiamos kvalifikacijos rūšies. Komisijos narių kompetencija, teisės ir pareigos reglamentuotos Teismo ekspertizės įstatyme ir minėtuose teisės aktuose. Teisinis reglamentavimas užtikrina veiklos ar atskirų tokios veiklos subjektų santykių skaidrumą, reglamentavimas nesukuria nevienodų ar diskriminuojančių sąlygų tam tikroje srityje veikiantiems subjektams. Nors minėti teisės aktai suteikia galimybę įgyti VTPT teismo psichiatro eksperto ar teismo psichologo eksperto kvalifikaciją tiek asmenims norintiems dirbti VTPT,

ties ir norintiems dirbti privačiai, dėl minėtų kvalifikacijų įgijimo į VTPT kreipėsi tik asmenys pageidaujantys dirbti VTPT. Per analizuojamąjį laikotarpį VTPT kvalifikacinė komisija 4 asmenims suteikė teismo eksperto kvalifikaciją: 3 teismo psichiatro eksperto (1 iš jų teismo vaikų ir paauglių psichiatro eksperto) ir 1 teismo vaikų ir paauglių psichologo eksperto. Skundų dėl kvalifikacinės komisijos sprendimų VTPT nebuvo.

5. Daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo.

VTPT, jos padaliniais, atskiriems darbuotojams nesuteikti įgaliojimai savarankiškai priimti sprendimus administracinio reglamentavimo, administracinių paslaugų teikimo, viešųjų paslaugų teikimo administravimo srityje. VTPT atliktų teismo psichiatrijos, teismo psichologijos ekspertizių aktai nėra privalomi teismams. Vadovaujantis CPK 218, 219 straipsniais, teismo ekspertizės aktą įvertina teisėjas ar teismas.

6. Naudojama valstybės ar tarnybos paslaptį sudaranti informacija.

Per analizuojamąjį laikotarpį VTPT savo veikloje neturėjo sričių, kurios būtų susijusios su įslaptintos informacijos gavimu, naudojimu ir apsauga, o turima bei valdoma VTPT informacija nelaikytina valstybės paslaptimi.

VTPT visi darbuotojai yra pasirašę Konfidencialumo laikymosi pasižadėjimą, kuriame jie yra pasižadėję saugoti duomenis, sudarančius VTPT Konfidencialią informaciją. VTPT darbuotojai turi nepažeisti „Informacijos apie pacientą valstybės institucijoms ir kitoms įstaigoms teikimo tvarkos aprašo“ patvirtinto Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. vasario 1 d. įsakymu Nr. 65 (2018 m. lapkričio 21 d. įsakymo Nr. V-1328 redakcija), kuris reglamentuoja sveikatos priežiūros įstaigų informacijos apie paciento sveikatos duomenis, sudarančius asmens sveikatos paslaptį, teikimo valstybės institucijoms ir kitoms įstaigoms tvarką, reikalavimų. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teismo ekspertizės įstatymo 15 str. 2 d. 5 p. saugoti valstybės, tarnybos, komercinės ir profesinės paslaptis, neskelbti ekspertinių tyrimų duomenų be ekspertinį tyrimą skyrusio ar jį užsakiusio asmens leidimo ar sutikimo. Be ekspertinį tyrimą užsakiusio fizinio ar juridinio asmens sutikimo ekspertinių tyrimų duomenys teikiami Teismo ekspertų veiklos koordinavimo tarybai, valstybės institucijoms, kurioms įstatymai suteikia teisę gauti tokią informaciją, taip pat kvalifikaciją suteikiančioms institucijoms jų funkcijoms atlikti.

Vadovaujantis BPK 177 str. teismo ekspertams draudžiama skelbti ikiteisminio tyrimo duomenis. Šie duomenys iki bylos nagrinėjimo teisme gali būti paskelbti tik prokuroro leidimu ir tik tiek, kiek pripažįstama leistina. Draudžiama skelbti duomenis apie nepilnamečius įtariamuosius ir nukentėjusiuosius. VTPT darbuotojų nusižengimų šioje srityje analizuojamuoju laikotarpiu nebuvo nustatyta.

7. Anksčiau atlikus korupcijos rizikos analizę, buvo nustatyta veiklos trūkumų.

Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba (toliau – STT) nėra atlikusi korupcijos rizikos analizės VTPT, taip pat ir teismo psichiatrijos, teismo psichologijos ekspertizių, atliekamų VTPT, srityje.

Siūlymai, kurie reikalingi siekiant ateityje užkirsti kelią galimai korupcijos pasireiškimo tikimybei VTPT teismo psichiatrijos, teismo psichologijos ekspertizių, atliekamų civiliniame procese, srityje.

Prevencijos tikslais atskleisti ir šalinti galimas korupcijos pasireiškimo priežastis ir sąlygas, keičiantis teisiniam reguliavimui, neatidėliojant analizuoti bei keisti VTPT teisės aktus, kuo skubiau reaguoti į pareiškėjų skundus, prašymus, pareiškimus.

Atlikus korupcijos rizikos analizę, VTPT nebuvo nustatyta veiklos trūkumų.

IŠVADA DĖL KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS VTPT

Nustatant korupcijos pasireiškimo tikimybę įvertinta VTPT visų veiklos sričių atitiktis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje nustatytiems kriterijams, remiantis rekomendacijų 8 punkte numatytais kriterijais. Nustatyta, kad reikalinga vertinti teismo psichiatrijos, teismo psichologijos ekspertizių, atliekamų civiliniame procese, sritį, tikrinant ar VTPT nėra padaryta korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų, taip pat ar nebuvo padaryta kitų tapataus pobūdžio, tačiau mažiau pavojingų teisės pažeidimų, už kuriuos numatyta administracinė, tarnybinė (drausminė) ar kitokia teisinė atsakomybė, ar atskirų darbuotojų funkcijos uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė yra išsamiai ir tinkamai reglamentuoti, analizuota ar veikla yra susijusi su leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu, ar VTPT, jos padaliniais, atskiriems darbuotojams nesuteikti įgaliojimai savarankiškai priimti sprendimus administracinio reglamentavimo, administracinių paslaugų teikimo, viešųjų paslaugų teikimo administravimo srityje, ar VTPT naudojama valstybės ar tarnybos paslaptį sudaranti informacija ar buvo anksčiau atlikta korupcijos rizikos analizė ar buvo nustatyta veiklos trūkumų ar gali būti VTPT minėta veikla priskirta prie veiklos sričių, kurioje egzistuoja korupcijos pasireiškimo tikimybė.

VTPT, pagal kompetenciją nagrinėjant teismo psichiatrijos, teismo psichologijos ekspertizių, atliekamų civiliniame procese, sritį, buvo analizuojami priimti teisės aktai, sprendimai, atlikti veiksmai.

Atlikus analizę, galima daryti išvadą, kad didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, išnagrinėjus teismo psichiatrijos, teismo psichologijos ekspertizių, atliekamų civiliniame procese sritį VTPT, egzistuoja, nes atitinka Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje nustatytiems dviem kriterijams: veikla yra susijusi su leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu ir naudojama valstybės ar tarnybos paslaptį sudaranti informacija. Tačiau, vien tai, kad veiklos sritis, pagal vertinimo kriterijus formaliai ir priskirtina prie sričių kuriose egzistuoja didelė korupcijos tikimybė, dar nereiškia, kad ji yra nustatyta, kad rizika yra reali ir ji yra nevaldoma.

Siūlymai, kurie reikalingi siekiant ateityje užkirsti kelią galimai korupcijos pasireiškimo tikimybei VTPT teismo psichiatrijos, teismo psichologijos ekspertizių, atliekamų civiliniame procese, srityje.

Prevencijos tikslais atskleisti ir šalinti galimas korupcijos pasireiškimo priežastis ir sąlygas, keičiantis teisiniam reguliavimui, neatidėliojant analizuoti bei keisti VTPT teisės aktus, kuo skubiau reaguoti į pareiškėjų skundus, prašymus, pareiškimus.

Direktoriaus pavaduotojas personalui ir
administracinei veiklai

Vitalijus Šaškovas